

Spis treści

Wstęp.....	10
------------	----

Część I. Przemoc - analiza zjawiska

Rozdział 1. Przemoc - próba analizy zjawiska

1.1. Przemoc a agresja - zróżnicowanie i krzyżowanie się pojęć.....	12
1.1.1. Definicje przemocy.....	12
1.1.2. Definicje agresji.....	15
1.1.3. Agresywne zachowanie się.....	16
1.1.4. Rodzaje zachowań agresywnych.....	18
1.1.5. Różnice między agresją a przemocą.....	19
1.2. Przemoc i agresja a inne pojęcia.....	21
1.2.1. Złe traktowanie.....	21
1.2.2. Gniew.....	22
1.2.3. Wrogość.....	22
1.2.4. Złość.....	23
1.2.5. Nadużycie.....	23
1.2.6. Poczucie zagrożenia.....	24
1.2.7. Konflikt.....	25
1.2.8. Sytuacje trudne.....	25
1.2.9. Zachowania rezygnacyjne.....	26
1.2.10. Agresja i przemoc a frustracja.....	26
1.3. Relacje wewnątrzrodzinne oparte na przymusie.....	27
1.3.1. Spirala przemocy i przymusu.....	28
1.3.2. Czynniki zniewalające i wyzwalające w sytuacji przymusu.....	29

1.3.3.	Komunikowanie się.....	30
1.3.4.	Cykle przemocy.....	31
1.3.5.	Przemiana ofiary w sprawcę.....	36
1.4.	Sieć przemocy w rodzinie.....	37
1.4.1.	Formy przemocy.....	37
1.4.2.	Przemoc fizyczna.....	41
1.4.3.	Przemoc psychiczna.....	43
1.4.4.	Odrzucenie.....	45
1.4.5.	Izolacja.....	46
1.4.6.	Ograniczenie snu i pożywienia.....	47
1.4.7.	Degradacja werbalna - przejawy złego odnoszenia się.....	48
1.4.8.	Przemoc seksualna.....	49
1.4.9.	Gwałt w małżeństwie.....	50
1.4.10.	Zaniedbanie.....	51
1.4.11.	Nadopiekuńczość.....	52
1.4.12.	Symptomy postraumatycznego zaburzenia odporności.....	53
1.5.	Typy przemocy wewnątrzrodzinnej.....	55
1.5.1.	Przemoc gorąca.....	55
1.5.2.	Przemoc chłodna.....	56
1.5.3.	Przemoc strukturalna.....	57
1.5.4.	Przemoc symboliczna.....	58
1.5.5.	Przemoc rytualna.....	58
1.5.6.	Toksyczność.....	59
1.5.7.	Typy przemocy.....	60
1.5.8.	Strategie obronne ofiar przemocy.....	60
1.5.9.	Autoagresja.....	63
1.5.10.	Nadużywanie siebie.....	65
1.5.11.	Samoutrudnianie.....	66
1.6.	Konsekwencje przemocy.....	67
1.6.1.	Efekty urazu psychicznego.....	67
1.6.2.	Zespół stresu pourazowego (PTSD).....	70
1.6.3.	Konsekwencje przemocy wobec dzieci.....	74
1.6.4.	Model ofiary.....	75
1.6.5.	Mit kobiecego masochizmu.....	76
1.6.6.	Syndrom wyuczonej bezradności.....	77
1.6.7.	Syndrom bitej żony.....	79
1.6.8.	Choroba rezygnacji.....	80

1.6.9. Syndrom sztokholmski.....	81
1.6.10. Efekt psychologicznej pułapki.....	84
1.6.11. Syndrom nieprzebaczonej krzywdy.....	85
1.6.12. Psychospołeczne skutki różnych form przemocy.....	86

Rozdział 2. Uwarunkowania przemocy w rodzinie

2.1. Społeczno-kulturowe uwarunkowania przemocy.....	87
2.1.1. Przyczyny przemocy.....	87
2.1.2. Koncepcja przemocy jako władzy patriarchalnej.....	88
2.1.3. Czynniki skorelowane z przemocą w rodzinie.....	89
2.1.4. Socjologiczna próba wyjaśnienia przemocy w rodzinie.....	92
2.1.5. Przemoc jako źródło osobistych nagród.....	94
2.1.6. Społeczny odbiór przemocy-stereotypy.....	95
2.1.7. Uzależnienia.....	98

Rozdział 3. Zjawisko przemocy w świadomości społecznej

3.1. Rodzina i jej funkcja w zmieniających się warunkach społecznych	104
3.1.1. Patologia życia rodzinnego.....	104
3.1.2. Stres ekonomiczny a życie rodzinne.....	105
3.1.3. Wsparcie społeczne.....	106
3.2. Ofiara przemocy.....	107
3.2.1. Emocje ofiar.....	108
3.2.2. Potrzeby.....	109
3.2.3. Pozycja zajmowana w rodzinie.....	112
3.2.4. Typy ofiar.....	112
3.2.5. Reakcja na przemoc.....	114
3.2.6. Uraz psychiczny i skutki.....	115
3.2.7. Efekty urazu.....	117
3.2.8. Współzależnienie w sytuacji przemocy wewnątrzrodzinnej. . . .	119
3.2.9. Mechanizmy obronne ofiar przemocy.....	120
3.2.10. Charakterystyka ofiary przemocy domowej.....	122
3.2.11. Portret ofiary przemocy.....	123
3.3. Sprawca przemocy.....	124
3.3.1. Wpływ zdarzeń traumatycznych z okresu dzieciństwa	127
3.3.2. Łamanie norm społecznych.....	127
3.3.3. Przyczyny powstawania tendencji do przemocy.....	128

3.3.4.	Dominacja.....	129
3.3.5.	Wywieranie wpływu.....	130
3.3.6.	Funkcjonowanie społeczne osób agresywnych.....	131
3.3.7.	Dominacja w systemie rodzinnym.....	131
3.3.8.	Charakterystyka sprawcy przemocy.....	133
3.3.9.	Metody działania sprawcy przemocy.....	136
3.3.10.	Formy oddziaływania na sprawcę przemocy.....	137
3.3.11.	Rola stresu.....	139
3.3.12.	Postawy wobec sprawców przemocy.....	139
3.3.13.	Charakterystyka sprawcy przemocy.....	140
3.4.	Możliwości i sposoby wsparcia dla ofiar przemocy.....	142
3.4.1.	Pomoc instytucjonalna.....	144
3.4.2.	Systemy indywidualne.....	145
3.4.3.	Telefony zaufania.....	146
3.4.4.	Punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych ofiar przemocy domowej.....	146
3.4.5.	Schroniska dla ofiar przemocy.....	146
3.4.6.	Organizacje i fundacje.....	147
3.4.7.	Placówki medyczne.....	147
3.4.8.	Szkoła.....	147
3.4.9.	Działania policji.....	148
3.4.10.	Pomoc psychologiczna.....	149
3.4.11.	Pomoc psychoterapeutyczna.....	150
3.4.12.	Terapia indywidualna.....	151
3.4.13.	Spotkania grupowe.....	152
3.4.14.	Terapia małżeńska i rodzinna.....	153
3.4.15.	Kształtowanie sprawności społecznych.....	153
3.4.16.	Rozwiązania systemowe.....	154
3.4.17.	Niebieska karta.....	156

Część **II**. Rzeczywistość. Przemoc w rodzinie w środowisku miasta przemysłowego na przykładzie Jastrzębia Zdroju

Rozdział 4. Metodologiczne podstawy badań

4.1.	Przedmiot, miejsce i czas badań, dobór próby.....	164
4.2.	Cel i problemy badawcze.....	165

4.3. Hipotezy badawcze	166
4.4. Metody, techniki i narzędzia badawcze	166
4.5. Prezentacja wyników badań	167
4.5.1. Charakterystyka badanej populacji	167
4.5.2. Płeć i stopnie pokrewieństwa	169
4.5.3. Wykształcenie, stan cywilny i sytuacja rodzinna	171
4.5.4. Częstotliwość kontaktów z kościołem	171
4.5.5. Sytuacja materialna rodzin z problemem przemocy	173
4.5.6. Historia przemocy wewnątrzrodzinnej	174
4.5.7. Przemoc psychiczna i fizyczna w badanej grupie	175
4.5.8. Typy przemocy wewnątrzrodzinnej w badanej grupie osób	179
4.5.9. Sieć wsparcia ofiar przemocy	183
4.5.10. Ukrywanie przemocy - stereotypy ofiar	185
4.5.11. Sytuacja dzieci w badanej grupie	187
4.5.12. Przyczyny przemocy w rodzinie w badanej grupie	188
4.5.13. Analiza wywiadów z ekspertami	189
4.5.14. Charakterystyka ofiary i sprawcy przemocy domowej w badanej grupie	191
Bibliografia	199